

Міністерство освіти і науки України  
Мукачівський державний університет  
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна  
Національної академії педагогічних наук України  
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)  
Педагогічний факультет Карлового університету (м. Прага, Чехія)  
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)  
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)  
Інститут педагогіки і психології  
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)  
Державний Університет «Utena College» (м. Утена, Литва)  
Гуманітарний-педагогічний коледж  
Мукачівського державного університету

## **ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей  
за матеріалами VII Міжнародної  
науково-практичної конференції  
26-27 жовтня 2023 року

Україна, Мукачево 26-27 жовтня 2023 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою  
Мукачівського державного університету  
(протокол № 3 від 25 жовтня 2023 р.)

**Рецензенти:**

**Хомич Лідія Олексіївна** – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

**Козубовська Ірина Василівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (м. Ужгород);

**Теличко Наталія Вікторівна** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання, Мукачівський державний університет (м. Мукачево).

**Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції:** збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 жовтня 2023 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2023. 452 с.

ISBN 978-617-7495-53-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку закладів загальної середньої та вищої освіти, освіти дорослих і професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В. В. – д.е.н., професор; Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., професор; Молнар Т. І. – д.пед.н., доцент; Горват М. В. – к.пед.н., доцент; Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент; Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2023

<b>DR. ERDEI G. VÁLTOZÁSOK? ÚJ IRÁNYOK? VAGY MINDEN A RÉGI? – A DEBRECENI EGYETEM FELNŐTTKÉPZÉSE.....</b>	14
<b>DR. PÁLFI S. RESEARCH ON CHILDREN'S RIGHTS IN HUNGARIAN KINDERGARTENS .....</b>	15
<b>MATULČÍK J. KOMPARATÍVNY VÝSKUM A MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA V EDUKÁCII DOSPELÝCH .....</b>	16
<b>SAKALOVÁ B. VÝCHOVA K ZDRAVIU A ZDRAVOTNÁ GRAMOTNOSŤ NA PRIMÁRNOM STUPNI VZDELÁVANIA.....</b>	18
<b>SHEVCHENKO – LEDYAN C. CONTROL AND SUPERVISION OVER THE EXECUTION OF JUDGMENTS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....</b>	20
<b>SHEVCHENKO – LEDYAN C. SPAIN: RESPECTING HUMAN RIGHTS .....</b>	22
<b>CHOVRIY S. TRAINING OF PEDAGOGICAL PERSONNEL FOR THE SYSTEM OF PROFESSIONAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF EUROPEAN INTEGRATION .....</b>	24
<b>CHOVRIY S., HAVOR A. THE ESSENCE OF THE “EMOTIONAL INTELLIGENCE” CONCEPT IN THE CONTEXT OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH .....</b>	26
<b>DR. PALLAY K., DR. MOLNAR F. THE IMPACT OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR ON THE STUDENT MOBILITY WITH STUDY PURPOSES FROM TRANSCARPATHTIA (UKRAINE) .....</b>	28
<b>HERTSOVSKA N., BIZHKO A. THE ROLE OF DISCOURSE COMPETENCE IN THE PROCESS OF LANGUAGE IMPROVEMENT .....</b>	30
<b>KHMYZOVA O. USING TED TALKS FOR IMPROVING LISTENING COMPREHENSION SKILLS .....</b>	32
<b>KRAVCHENKO T. THE CHALLENGES OF SCIENTIFIC COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE .....</b>	33
<b>ЩЕРБАН Т.Д., АНТОНІК Є.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАЛЕЖНИХ ВІД СПІЛКУВАННЯ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....</b>	35
<b>ЩЕРБАН Т.Д., ДАНКАНИЧ А.А. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РАМКАХ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ» .....</b>	37
<b>ЩЕРБАН Т.Д., ДОЛИНАЙ Т.Т. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЧИНИ АГРЕСИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПАЦІЄНТА З ЛІКАРЕМ.....</b>	39
<b>ЩЕРБАН Т.Д., САМОЙЛОВ О.С. СХИЛЬНІСТЬ ДО СЕЛФІ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....</b>	41
<b>ЩЕРБАН Т.Д., ХОМА П.П. ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....</b>	43
<b>АВШЕНЮК Н.М. ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ.....</b>	45

<b>АЛМАШІЙ К.М., БЛИК О.В.</b> ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО СПРИЙМАННЯ СВІТУ ЧЕРЕЗ ЖИВОПИС У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47	<b>БЛИК О.В., ДУДЛА Т.В.</b> ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ МАЛЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОБРАЗОТВОРЧИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ .....	86
<b>АЛМАШІЙ Е.В., ТЯГУР А.В.</b> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЛЕПБУКІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРИЙОМУ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» .....	49	<b>БЛИК О.В., МАКСИМЕЦЬ В.В.</b> ОЗНАЙОМЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ВИДАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	89
<b>БАБИНЕЦЬ Д.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</b> ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	51	<b>БЛИК О.В., МАХЛИНЕЦЬ А.І.</b> ВПЛИВ ЖИВОПИСНИХ ТВОРІВ НА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	91
<b>БАРНА Х.В., ВЕЛИЧКАНИЧ М.В.</b> ПЕРЕДУМОВИ ВИХОВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ .....	53	<b>БЛИК О.В., ПАНЬКАНИНЕЦЬ Т.С.</b> РОЗВИТОК КРЕАТИВНОЇ КОГНІТИВНОЇ АКТИВНОСТІ ЧЕРЕЗ НЕТРАДИЦІЙНІ ПРИЙОМИ МАЛЮВАННЯ.....	93
<b>БАРНА Х.В., КОСТЮК М.О.</b> ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ІНКЛЮЗИВНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ .....	55	<b>БЛИК О.В., РОГАЧ Р.В.</b> ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	96
<b>БАРНА Х.В., ЛУПАК В.</b> ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ .....	57	<b>БЛИК О.В., СКИБА І.В.</b> АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР .....	98
<b>БАРНА Х.В., ОРЯБКО О.Ф.</b> РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗШИРЕННІ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ .....	59	<b>БЛИК О.В., ТОМАШ І.І.</b> ВИЯВЛЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ .....	100
<b>БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю.</b> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО .....	60	<b>БЛИК О.В., ЧАЙКОВСЬКА К.Р.</b> ДОСЛІДЖЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ АСПЕКТІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ З МУЗИКИ ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА .....	103
<b>БАСАРАБ В.В., КОРОЛЬ Н.В.</b> ЗАСОБИ ХУДОЖНЬОЇ ПРАЦІ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	63	<b>БЛИК О.В., ЧІРІ С.С.</b> ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЇХНІХ НАВИЧОК АНАЛІЗУ ТА ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	105
<b>БАСАРАБ В.В., КУЦИК О.Г.</b> ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ .....	66	<b>БЛИК О.В., ЧІРІ С.С.</b> ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ТВОРЧОГО СПРИЙНЯТТЯ НА ПРОЦЕСИ МИСТЕЦЬКОГО ВИРАЖЕННЯ ТА ТВОРЧОСТІ .....	107
<b>БАРАНОВСЬКА О.В., КЛЕНОВСЬКА В.В., ЛАЛАК Н.В.</b> ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПАРТНЕРСТВА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА СІМ'Ї .....	68	<b>БЛИК О.В., ШТЕФАНЬО Ж.М.</b> ВПЛИВ СУЧАСНОГО ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ ШКОЛЯРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ .....	110
<b>БЕДЕВЕЛЬСЬКА М.В.</b> РОЛЬ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ.....	71	<b>БОБАЛЬ Т.І., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</b> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ .....	112
<b>БЕРЕЖНА С.І.</b> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ОСОБИСТІСНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ.....	72	<b>БОЙКО А.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</b> АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО ПРОБЛЕМ МОДЕЛЮВАННЯ УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ .....	114
<b>БЕСПАЛЬКО В.В., КАРНАКОВА Г.О.</b> ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИКОНАВСЬКОМУ АСПЕКТІ... ..	75	<b>БОКША Н.І., АНДРЕЙЧИК М.В.</b> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ ТА У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	117
<b>БЕСПАЛЬКО Л.А., БЛИК О.В.</b> ЗОБРАЖУВАЛЬНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ .....	78	<b>БОКША Н.І., ГРЕШКО В.В.</b> ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНОСТЬ ЯК ЗАСІБ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ .....	119
<b>БЄЛІЧКО А.М., БЛЮК О.Г.</b> ЗАГАЛЬНЕ НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ І ПРИЧИНИ .....	80	<b>БОКША Н.І., ПИЛИПКО К.А.</b> ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ФОРМА ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ .....	121
<b>БІГУН Л.І., БЛИК О.В.</b> ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ ТА ВАГОМОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У СТИМУЛЮВАННІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС УРОКІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА .....	84		

ності, яке формується шляхом викладання таких дисциплін: «Науковий образ світу» та «Організація науково-дослідної роботи учнів з історії».

З аналізу практичної складової підготовки майбутніх вчителів історії у даному ЗВО виникає потреба у більш ґрунтовній практичній підготовці здобувачів вищої освіти до активної, самостійної наукової діяльності.

Також, зауважимо, що аналіз практичної підготовки майбутніх вчителів історії дає нам підстави стверджувати, що існує проблема цілісності та інтегрованості зазначених нами вище структурних компонентів дослідницької компетентності педагога, що має якісно впливати на формування у майбутнього вчителя історії досвіду застосування отриманих у закладі вищої освіти знань, умінь та навичок, як засобу вирішення професійних дослідницьких завдань.

У контексті нашого дослідження щодо визначення проблеми формування дослідницької компетентності майбутнього вчителя історії виокремлено такі структурні компоненти: когнітивний, мотиваційно-ціннісний, операційно-діяльнісний, рефлексивний.

Аналіз наукових праць та практичного досвіду з проблеми дослідження дозволив нами визначити основні проблеми формування дослідницької компетентності майбутнього вчителя історії. Серед таких проблем ми виділяємо:

- зміст підготовки майбутніх вчителів історії у більшій мірі спрямований на передачу знань і вироблення незначних дослідницьких умінь і навичок, Зміст ОПП та окремих дисциплін частково сприяє здійсненню майбутніми вчителями дослідницької діяльності та фрагментарно відображені її окремі теоретичні аспекти, які в стосуються лише методів дослідження, а не способів вирішення професійних дослідницьких завдань;
- програма практичної підготовки майбутніх вчителів історії і її способи реалізації (за умов COVID-19 та військового стану в Україні) не передбачають ґрунтовної дослідницької підготовки здобувачів за спеціальністю 014.03 «Середня освіта (Історія)» (освітній рівень бакалавр);
- наявний досвід реалізації педагогічних моделей та систем, які існують у підготовці майбутніх фахівців за спеціальністю 014.03 «Середня освіта (Історія)» (освітній рівень бакалавр), супроводжується відсутністю інтеграцією структурних компонентів дослідницької компетентності вчителів історії, а саме: когнітивного, мотиваційно-ціннісного, операційно-діяльнісного та рефлексивного, що перешкоджає формуванню у майбутніх вчителів досвіду застосування отриманих у ЗВО, як засобу вирішення професійних дослідницьких завдань.

#### Список використаних джерел

1. S. Śliwa, Kompetencje profilaktyczne nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej Opole 2017.

2. Бурчак Л.В. Формування дослідницької компетентності майбутнього вчителя хімії в системі вищої освіти: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». Полтава, 2011. 20 с.

БРИЖАК Н.Ю.,

КУДРЯ А.О.

*Мукачівський державний університет, Україна*

## ОСОБЛИВІСТЬ ІГРОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Головне завдання Концепції Нової української школи – створення сприятливих умов усебічного розвитку учнів, їх здібностей, талантів, цілеспрямованого виявлення їх індивідуальності, ініціативності та творчої самореалізації [1]. Реалізувати це завдання допоможе цілеспрямована організація навчання та виховання учнів, зокрема й молодших школярів, крізь призму використання низки педагогічних технологій, серед яких важливу роль відіграє технологія ігрова.

Аналіз наукових джерел дозволяє стверджувати, що гру високо цінили вітчизняні педагоги – К. Ушинський, В. Сухомлинський, а також вагомий внесок у розвиток теоретичних основ ігрових технологій в закладах загальної середньої освіти, зокрема початковій школі, зробили сучасні науковці: Т.Байбара, О.Біда, І.Дичківська, В. Зінченко, М.Кірик, І.Кузьма, Г.Селевко, Л.Стахів, В.Химинець, О.Янкович тощо.

Ігрові технології в освітньому процесі початкової школи відіграють важливу роль і займають особливе місце, тому розглянемо поняттєво-категоріальний тезаурус теми дослідження:

- «технологія» – походить «від грецького слова «*techne*» – і означає «мистецтво», «майстерність», і *logos* – наука, вчення; отже, технологія – це наука про вчення або майстерність [2];
- «педагогічна технологія» – вчення про мистецтво або майстерність учителя використовувати форми, методи, засоби навчання задля ефективності освітнього процесу [3];
- «освітня технологія» – «алгоритм здійснюваних учителями та учнями спільних дій, що систематично діагностуються і спрямовані на забезпечення відповідності результату визначеній меті» [4, с.11];
- «ігрова технологія» – «інноваційна технологія використання гри в освітньому процесі; добре відома, звична й улюблена форма діяльності для людини будь-якого віку; ефективний засіб активізації учнів, мотиваційною

за своєю природою, багатофункціональною; це переважно колективна, групова форма роботи, в основі якої знаходиться змагання, яка має кінцевий педагогічний результат та чітко поставлену мету [5].

Сучасні науковці В.Химинець, М.Кірик у навчальному посібнику «Інновації в початковій школі» подають таку класифікацію педагогічних технологій:

- «інноваційні технології: особистісно-орієнтовані, інтерактивні, інформаційні, ігрові, технології групової діяльності;
- технології дитиноцентристського спрямування: технології саморозвитку М.Монтессорі, технології розвивального навчання, технології проєктів, технології «Створення ситуації успіху» та «Веселкову» педагогічну технологію, розроблену учителями-новаторами Довжанської СЗШ І-ІІІ ступенів Іршавського району Закарпатської області» [6, с.110].

Аналіз науково- педагогічних джерел засвідчує, що ігрові технології входять у важливу групу технологій інтерактивних. Науковці називають цю технологію технологією навчання у грі, яка використовується в освітньому процесі початкової школи завдяки низки імітаційних, рольових ігор, ігор-драматизацій, творчих ігор тощо. У цьому сенсі важливу роль відіграє ігрова модель, у якій вчитель – інструктор (ознайомлює учасників з правилами гри, проводить консультації під час її проведення), суддя-рефері (коригує і дає пораду стосовно розподілу ролей), тренер (робить підказки учням з метою прискорення проведення гри), головуєчий, ведучий (організатор обговорення).

Гра виступає одним із основних видів діяльності людини і виконує низку функцій: «розважальну; комунікативну; іротерапевтичну (подолання труднощів); корекцій (внесення позитивних змін); соціалізацій (вираження загальнолюдських стосунків)» [5].

Педагогічна гра – це гра, яка має «чітко поставлену мету навчання відповідно до педагогічних результатів» [7].

За змістом ігри бувають предметні, спортивні, ігрові, інтелектуальні, лікувальні, ритуально-обрядові, пізнавальні та інтелектуальні, творчі та рольові, рухливі та спортивні.

За формою проведення ігрової діяльності у сучасній початковій школі використовуються: народні ігри, ігри-вікторини, ігри на місцевості, веселий експрес, вечір ігор та сюрпризів, веселі старту, ігри-свята, ігровий фольклор, ігрові анкети, естафети, конкурси, аукціони тощо. У кожній грі важливе місце займають ігрові ситуації.

Зауважуємо, що на сучасному етапі реформування початкової школи важливу роль відіграє ігрова технологія навчання учнів крізь призму використання в освітньому процесі LEGO-конструкторів під назвою «Шість цеглинок», квест-технології (веб-квести, QR-квести, медіаквести, квести на природі, комбіновані квести тощо).

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що правильно побудована цікава ігрова технологія збагачує процес мислення індивідуальними почуттями, розвиває саморегуляцію, тренує вольові якості учня, виконує роль емоційної розрядки, запобігає втомі учнів, знижує гіподинамію. Така інноваційна діяльність займає вагомe місце в освітньому процесі початкової школи відповідно до Концепції НУШ.

#### Список використаних джерел

1. Концепція Нова українська школа: URL:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkol>.
2. Словник української мови: тт. 1-11 (1970-1980). Київ: Наукова думка. URL: <http://sum.in.ua/s/tekhnologhija>.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
4. Янкович О., Кузьма І. Освітні технології у початковій школі: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНПУ імені Володимира Гнатюка, 2018. 266 с.
5. Ігрові технології навчання: URL:<http://lvschool2.org.ua/teacher/pedag-teh/igrovi>.
6. Химинець В., Кірик М. Інновації в початковій школі. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 312 с.
7. Педагогічні технології: теорія та практика. За ред. проф. М.Гриньової. Полтава, 2006. 230 с.

БРИЖАК Н.Ю.,  
ТУРЯНИЦЯ М.М.

*Мукачівський державний університет, Україна*

#### ДОЗВІЛЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА РЕЖИМУ РОБОТИ ГРУПИ ПODOВЖЕНОГО ДНЯ

Державний стандарт початкової освіти передбачає реалізацію основної освітньої програми початкової загальної освіти через урочну та позаурочну діяльність. Однією з форм організації позаурочної діяльності учнів є робота групи подовженого дня.

У Наказі МОН України від 25.06.2018 № 677 «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти», зокрема у п.2, зазначено, що група подовженого дня створюється для: організації навчальної, виховної та пізнавальної діяльності учнів; організації дозвілля учнів тощо. [1, с.454-455].

Специфіку роботи групи подовженого дня вивчали такі педагоги-дослідники, як: П. Гранкіна, В. Дімідова, Л. Добровольська, Б. Кобзар, В. Коротов, Є. Костяшкін, К. Присяжнюк, Т. Рабченко, М. Скаткін, В. Губенко та



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>